

Matteus

Agtergrond

Die boek van Matteus is een van die vroegste amptelike verhale oor Jesus van Nasaret. Hoewel die boek self nie sy skrywer noem nie, wys die oudste Christelike tradisie dat dit deur Matteus die tollenaar geskryf is — een van Jesus se twaalf dissipels, wat ons in die boek self ook raakloop (Matt. 9:9; 10:3). Vir ongeveer 30–40 jaar het die apostels die verhale van Jesus mondeling oortel. Matteus het dit alles bymekaar gemaak en gerangskik, en so 'n pragtige geheelverhaal geskryf wat ons help sien wie Jesus werklik is.

Matteus wys vir ons dat Jesus:

- die **Messias is uit die lyn van Dawid**,
- 'n nuwe, **gesagvolle Leermeester is soos Moses**,
- en **God met ons is — Immanuel**.

Die boek van Matteus begin met 'n inleiding en eindig met 'n sterk slot, wat soos 'n raam om vyf groot dele in die middel staan. Elkeen van daardie vyf dele sluit af met 'n lang stuk lering van Jesus.

Matteus 1–3: Jesus as die Messias en Immanuel (God met ons)

Hoofstukke 1–3 verbind Jesus se verhaal **direk met die Ou Testament**. Matteus begin met 'n geslagsregister wat wys dat **Jesus die Seun van Dawid en die Seun van Abraham is** — die Een deur wie God se seën na ál die nasies sou kom.

Dan vertel hy die bekende verhaal van Jesus se geboorte — hoe dit oudtestamentiese profesieë vervul het, en hoe mense uit die nasies Hom kom eer het. **Jesus is deur die Heilige Gees verwek**, en sy naam **Immanuel beteken God met ons**. Matteus wys hiermee: Jesus is nie net 'n gewone mens nie — **Hy is God self wat mens geword het**.

In hierdie drie hoofstukke sien ons reeds drie groot temas:

1. Jesus is die **Messias**.
2. Hy is **God met ons**.
3. Hy is 'n **nuwe Moses**.

Soos Moses:

- kom Jesus uit Egipte,
- gaan Hy deur die water (doop),
- is Hy 40 dae in die woestyn,
- en gaan Hy op 'n berg om nuwe lering te gee.

Matteus wys: Jesus is die Groot-as-Moses — **die Een wat Israel van sonde verlos, nuwe onderrig bring, en 'n nuwe verhouding tussen God en mense begin**.

Matteus

Matteus 8–10: Die Krag van die Koninkryk en die Uitnodiging om Dissipel te Wees

Ná die lering volg die daad. Matteus wys in hoofstukke 8–10 hoe Jesus die Koninkryk prakties bring in mense se alledaagse lewe.

Hy kies nege verhale van mense wat siek, gebroke of in gevaar is. In elkeen bring Jesus bevryding, genesing of redding. Die verhale kom in drie groepe van drie.

Tussen hierdie stories steek Matteus twee kort gesprekke in waar Jesus mense roep om Hom te volg. Die punt is duidelik:

Jy kom in God se Koninkryk deur Jesus te volg — deur 'n dissipel te word.

In hoofstuk 10 stuur Jesus die twaalf dissipels uit **om die Koninkryk aan te kondig**. Hy waarsku hulle dat sommige mense sal glo... maar dat baie, veral leiers, hulle sal teenstaan.

Matteus 11–13: Verskillende Reaksies op Jesus

Hoofstukke 11–13 wys vir ons hoe mense op Jesus reageer. Dit is 'n gemengde prentjie.

- Party glo en volg Hom met vreugde.
- Party twyfel — selfs Johannes die Doper vra vrae.
- Party verwerp Hom, veral die godsdienstige leiers wat voel hulle verloor mag en status.

Jesus is nie verbaas nie. In hoofstuk 13 begin Hy sy derde groot lering — die gelykenisse van die Koninkryk. Die bekende gelykenisse van die saaiër, die mosterdsaad, die pêrel en die weggebêre skat wys: Sommige mense ontvang Jesus met oop harte. Ander verwerp Hom. Maar God se Koninkryk sal aanhou groei.

Aan die einde van hoofstuk 13 vra die boek:

Hoe gaan hierdie spanning tussen Jesus en die leiers eindig?

Matteus 14–20: Wat dit beteken dat Jesus die Messias is

In hoofstukke 14–20 wys Matteus vir ons hoe mense verskillende idees gehad het oor wat dit beteken dat Jesus die Messias is. Jesus genees baie siek mense, en twee keer voorsien Hy op wonderbaarlike wyse kos vir duisende mense in die woestyn. Die eerste keer is die skare hoofsaaklik Jode (hfst. 14), die tweede keer mense wat nie-Jode was nie (hfst. 15). Hierdie wonderwerk laat baie mense dink aan Moses wat Israel in die woestyn gevoed het (Eks. 16). Daarom raak baie mense baie opgewonde en begin glo Jesus is die groot Profeet en Messias. Maar die godsdienstige leiers is nie oortuig nie. **Hulle verwag 'n Messias wat volgens Psalm 2 en Daniël 2 soos 'n oorwinnaar regeer en Israel se vyande vernietig.** In hulle oë is Jesus 'n valse leraar wat godslasterlike dinge sê. Daarom raak hulle teenstand al groter en begin hulle beplan om Hom dood te maak.

In hoofstukke 16 en 17 trek Jesus terug met sy naaste dissipels en begin verduidelik wat dit werklik beteken dat Hy die Messias is. Hy vra hulle: “Wie sê julle is Ek?” Petrus antwoord reg: “U is die Messias, die Seun van die lewende God.” Maar Jesus wys vir Petrus dat sy verstaan nog skeef is — **hy dink aan 'n Magtige Koning met 'n leër, nie 'n Koning wat deur lyding regeer nie. Jesus verduidelik toe dat Hy die Messias is waarvan Jesaja gepraat het — die Messias wat sou ly, dien en sterf vir die sondes van mense. Hy sou Koning word deur Homself te gee, nie deur mag of geweld nie.**

Die dissipels verstaan dit nog nie heeltemal nie, en daarom volg die vierde groot onderrig-blok in hoofstuk 18, en daarna nog lering in hoofstukke 19 en 20. Jesus verduidelik dat Sy Koninkryk heeltemal anders werk as aardse koninkryke. **Om groot te wees, moet jy dien. In plaas van wraak, moet jy vergewe en goed doen aan vyande. Ware rykdom is wanneer jy gee, nie wanneer jy ophoop nie. Om die Messias te volg beteken om self 'n dienaar te word.**

Matteus 21–25: Jesus daag Israel se leiers direk uit

In die volgende deel (hfst. 21–25) sien ons hoe Jesus se Koninkryk bots met die koninkryk en gesag van Israel se leiers. Jesus gaan na Jerusalem vir die Paasfees en ry op 'n donkie in, terwyl die skare Hom as die Messias verwelkom. Jesus gaan direk na die tempel en ontwig die offerdiens. Dit is 'n daad van koninklike gesag — as die ware Koning van Israel het Hy die reg om die tempel skoon te maak.

Hy wys daarmee dat die **tempel nie meer die plek is waar God en Sy volk opreg ontmoet nie**, omdat die **leiers in huigelry verval het**. Hierdie daad maak die leiers woedend. In hoofstuk 22 probeer hulle Hom in die openbaar verneder en vasvra om Hom skuldig te laat lyk. Hulle slaag nie, en besluit toe dat hulle Hom moet doodmaak.

Jesus antwoord met Sy laaste groot stuk lering (hfst. 23–25). Hy spreek die Fariseërs skerp aan oor hulle huigelry, ween oor Jerusalem se verharding, en verduidelik toe vir die dissipels wat binnekort gaan gebeur. Die leiers gaan Hom laat doodmaak — maar daarmee maak hulle hulle eie ondergang los. Omdat hulle nie Jesus se weg van vrede aanvaar nie, sal hulle eerder met geweld teen Rome opstaan, en dit sal tot die vernietiging van Jerusalem en die tempel lei. Maar dit is nie die einde nie. **Jesus sê Hy sal ná Sy dood deur God opgewek word, en eendag terugkeer om Sy Koninkryk oor al die nasies te vestig. Tot dan moet die dissipels wakker bly, volhard, en die Goeie Nuus van Jesus se Koninkryk aan almal verkondig.**

Matteus 26–28: Jesus se verhoor, kruisiging en opstanding

Hierdie woorde is skaars koud of die verhaal bereik sy hoogtepunt in hoofstukke 26–28. Jesus neem die dissipels om Paasfees saam te vier — die maaltyd wat die verhaal van Israel se verlossing uit Egipte vertel. **Jesus gebruik die brood en wyn om te wys dat Sy dood soos 'n nuwe Paaslam-offer sal wees — Hy gee Sy lewe om mense te verlos van sonde, boosheid en geestelike slawerny.**

Na die maaltyd word Jesus gearresteer en voor die Sanhedrin (die Joodse Raad) gebring. Hulle verwerp Sy aanspraak dat Hy die Messias is en beskuldig Hom van godslastering. Daarna word Hy na die Romeinse goewerneur, Pilatus, geneem. **Pilatus glo nie Jesus is skuldig nie, maar gee tog in en laat Hom kruisig.**

Wanneer Jesus aan die kruis sterf, wys Matteus op baie Ou-Testamentiese profesieë. Hy wil duidelik sê dat **Jesus se dood nie 'n mislukking was nie**, maar die verrassende vervulling van **God se plan**. Die Messias sou verwerp word deur Sy eie volk, maar **Hy dra hulle straf** — Hy neem hulle skuld op Hom.

Na Sy dood word Jesus in 'n graf gelê. **Maar op Sondagoggend ontdek die dissipels dat die graf leeg is.** Gou daarna begin baie mense Jesus sien — **lewend, opgestaan, vol heerlijkheid.**

Die boek eindig met Jesus se laaste woorde, bekend as die Groot Opdrag. Hy sê dat Hy nou die ware Koning oor die hele wêreld is. Daarom moet die dissipels **na al die nasies gaan, mense doop en hulle leer om alles te gehoorsaam wat Jesus geleer het.** En Jesus sluit die boek af soos dit begin het — met die belofte dat Hy Immanuel is, God met ons. Hy sê:

“Ek is by julle, al die dae, tot aan die einde van die wêreld.”

Dit is die hart van Matteus se boodskap:

Jesus is die Messias.

Jesus is God met ons.

Jesus is die Koning wat nog steeds by ons is.